

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Sfințirea bisericii din Capolnaș.

Dorul nemărginit al Preasfinției Sale Dnui Episcop diecezan de-ași cercetă, mângăia și întărește în credință turma încredințată arhipăstoriei Sale, a făcut în 25, 26, 27 și 28 a lunii curente zile de sărbătoare credincioșilor bisericii noastre dreptmăritoare de pe stânga Mureșului, aparținători protopresbiteratului Lipovei. În urma năpastelor anilor din urmă, cari au băntuit cu deosebire aceste ținuturi ale eparhiei balzam mai vindecător decât descinderea arhiereului pe acele plaiuri, nici că se poate închipui. Mângăierea dată celor lipsiți, întărirea în credință celor încercați, deslegarea și binecuvântarea arhierească împărtășită celor cu credință, a deschis sufletelor oropsite calea unei vieți noi plină cu nădejdi într'un viitor mai bun și cu mai mult dar ceresc.

P. S. Sa a plecat din Arad vineri la amiază având în suita Sa pe I. P. C. Sa Dl arhimandrit Augustin Hamsea, profesorul seminarial Dr. Teodor Botiș și diaconul Cornel Lazar. În gara din Lipova s'a atașat suitei P. S. Sale, protopopul tractului Dl. Fabriciu Manuilă. În gara din Soborșin P. S. Sa a fost binevențat de către preotul Iosif Ognean, unde afară de poporul adunat, am remarcat pe dnii Petru de Mocsonyi, Petru Ionașiu, prim-pretorele Weckerle, pretorele Roza, preotul Emil Păcurar și învățătorul I. Spinanțiu în fruntea școlarilor și școlărițelor. În hotarul comunei Valea-mare P. S. Sa a fost întâmpinat de preoțime și poporul din comunele învecinate precum și de către autoritățile comunale. După binevențarea protopopului tractual F. Manuilă și a notarului comunal, P. S. Sa și-a continuat drumul spre Caprioara unde a oficiat vecernia în firul căreia a ținut poporului adunat o cuvântare potrivită, după cari și-a continuat drumul spre Capolnaș unde a fost găzduit dimpreună cu suita Sa, la ilustra familie de Mocsonyi.

În biserica frumos renovată din Capolnaș s'a celebrat în ajunul actului de sfințire privegherea obicinuită după tipicul rusaliilor la care a asistat și P. S. Sa precum și membrii ilustrei familii Mocsonyi. Mănezi, ziua sfântului Dimitrie, dimineața P. S. Sa vizită comuna învecinată Valeamare unde adresa poporului adunat la utre-

nie cuvinte de mângăiere după cari luă drumul spre Capolnaș la hotarul căruia a fost întâmpinat de preoțimea din jur și antistiile comunale în frunte cu notarul cercual din Birchis. Actul sfințirii se începu la orele 8 cu rară solemnitate. În decursul sfintei liturgii, celebrată cu asistența suitei și a preoțimei din jur, fu hirotosit întru presbiter diaconul George Ciunga, ales preot în Șuștra. Răspunsurile liturgice le-a cântat cu multă precizie corul seminarial din Arad sub conducerea profesorului seminarial Trifon Lugojan. În cuvântarea P. S. Sale, ascultată de către poporul adunat cu mare interes, s'a vădit dorința P. S. Sale să combată cu cea mai mare energie: nelegiuirea, luxul și beția. După terminarea serviciului dumnezeesc a avut loc recepția preoțimei și a organelor parohiale cărora a urmat bogata masă oferită de către ilustra și ospitala familie Mocsonyi. Aceasta veche familie boierească și-a păstrat tradițiile marilor ei înaintași de iubire de neam și biserică. Tânările odrasle a acestei familii crescute în spiritul nobleței părintelui lor Eugen de Mocsonyi și a sufletului înălțat al d-nei Mocsonyi, au farmecul unei case boierești române în care simțesti adierea speranțelor, că aceasta casă va rămâne pururea un cămin al virtuților familiare. Nobleța acestei familii a lăsat adânc impresionată tinerimea noastră seminarială care la rândul ei a oferit prin cântări frumoase momente de plăcere atât familiei cât și oaspeților întruniți la aceasta serbare.

După masă P. S. Sa însoțit de protopopul tractual F. Manuilă, protopopul Procopie Givulescu și diaconul C. Lazar și-a continuat vizitațiunile canonice în comunele Vereșmort și Ostrov îndemnând poporul la păstrarea virtuților creștinești, întărindu-i în credința moștenită din moși-strămoși. Peste noapte P. S. Sa a fost găzduit, împreună cu suita Sa, în castelul d-lui Anton Mocsonyi de Foen din Bulciu. Mănezi P. S. Sa, în prezența unui mare public, a săvârșit sfânta liturgie în comuna Birchis unde deasemenea a rostit o frumoasă cuvântare dând poporului ascultător povește și îndemnuri amăsurate trebuințelor lor sufletești și trupești. În drumul spre Birchis, P. S. Sa a cercetat și credincioșii comunei Bacamezeu mângăind și dând

și aici sfaturi și povești poporului încercat prin esundările repețite ale Murășului. După sfânta slujbă oficiată în Birchiș cercetând școala, casele preoților și a reprezentanților politici P. S. Sa trecând din nou prin Ostrov cercetează școala iar apoi înfiorce la Bulciu unde este așteptat la ospitala masă a ilustrului domn Anton de Mocsonyi, în absența căruia e întâmpinat cătră Domnul Petru de Mocsonyi, administratorul domeniului Iagodics și de cătră secretarul domeniului dl. Petru Ionașiu. După masă P. S. Sa însoțit de suita Sa cercetează credincioșii comunei Bafta unde în legătură cu vecernia oficiată, a ținut poporului o cuvântare potrivită, combatând cu deosebire luxul și'n demnându-i la o viață religioasă-morală, singura cale care asigură omului mulțămire în valea aceasta a plângerilor.

Noaptea a petrecut-o P. S. Sa iarăși în castelul dlui Anton de Mocsonyi, iar mâine, adevărat luni, oficiază sfânta liturgie în comuna Teta, mângâind prin rostul buzelor arhieresti credincioșii acestei comune încercați destul de simțitor prin esundările repețite în anii din urmă. După terminarea serviciului dumnezeesc a urmat o masă bogată în casa preotului Terentie Petrovićiu. Din Teta a întors P. S. Sa la ilustra familie de Mocsonyi din Capolnaș, de unde după o scurtă petrecere condus la gara din Soborșin, întoarce la Arad ajungând la reședința Sa la orele 4¹/₄ d. a.

Astfel știe P. S. Sa Dl. Episcop să corăspundă chemării Sale apostolești, cercetând și mângâind în aceste zile grele eparhioșii Săi. Din primiriile ce i-s'a făcut P. S. Sale și la aceste vizitațiuni canonice și însuflețirea cea produsă cu-vântările Sale pline de învățături creștinești și folositoare pentru credința și întărirea neamului nostru, ne-am câștigat convingerea, că P. S. Sa necruțând ostenele caută să înlărească ca un bun părinte și pe aceasta cale eparhia ce o păstorește. Deie ceriul ca apostolia P. S. Sale să producă roade binecuvântate și să contribuie la fericirea și întărirea neamului nostru.

Pe Via Dolorosa.

În grădina Ghetsemani. — Urcând Calvarul. — Cele patru sprezece stațiuni. — Golgota. — Sfântul Mormânt.

III.

De aci, săpăturile au găsit subterane ce duc drept până în Sion, pe locul Sfintei Sfintelor, unde a fost templul lui Solomon și unde este astăzi marea și prețioasa moscheia a lui Omar. Ulița coboară puțin de aci înainte și cotind, dă într'o altă, ce vine dela poarta Damascului, mergând de-aci tot pe sub bolți. La stânga, un alt ospiciu, al austriacilor, la dreapta o biserică și o mănăstire, a armenilor catolici, alături o mare colonadă sfărâmată. Aci este a treia stațiune, unde Mân-

tutorul, istovit, a căzut, pentru cea dintâia oară, sub povara crucii.

Ulița e deșartă și întunecoasă, ici, colo, câteva raze străbat să lumineze arcada unei bolți, o fereastră dintr'un zid, unde câte un cap bulcat și negru apare și dispare. O pisică moșăie într'o fridă și nu chip de vrăjitoare uitată de ani, învaluită într'un vechiu șal oriental, pipăie treptele întunecoase ale unui gang, uitându-se întors, după noi. Pe sub bolte, două fete răsând cu toți dinții lor frumoși și albi se strecoară, privindu-ne țintă, de sub povara unor întregi elai de trifoiu, ce le poartă pe cap.

În clipa aceea bag de seama, că după amiaza această caldă și parfumată o trecem pe Calea Patimitor într'aceleși ceasuri, în cari Mântuitorul își sdrobea trupul, urcând Calvarul pentru mântuirea noastră. Și pare că pisica din fridă și baba vrăjitoare și tinerile izdraelite, rămăseseră aci de acum două mii de ani, pentruca să ne trăiască clipele acelea, în cari secolele nu aduseseră nici o schimbare. Noi purtam în sufletele noastre mișcate până la lacrimi icoana Mântuitorului, împovărat sub cruce, pe când femeii răsând din plin suflet, își trăiau clipele exuberanței de viață, privind cu aceeași nepăsare și atunci, cum blândul Galileean, scuipat și huiduit, își urcă împăcat calea patimilor.

Urcăm mai sus, aci eră casa lui Lazăr, ceva mai spre sud, o casă în pietricele de toate colorile, indică zidurile casei bogatului, la poarta căruia leprosul cerea din fărâmiturile ce se aruncă la câini. Cotim din nou și'n colț, pe un zid, o placă ne indică locul celei de a patra stațiune unde Maica Domnului, frântă de durere, a ieșit într'întâmpinarea fiului ei.

„O vos omnes ovi transitio per viam attendite et videte si est Dolor sicut dolor meus“.

De aci Via Dolorosa urcă tot mai drept, suntem în fața casei în zidul căreia Isus, sprijinindu-se cu mâna, a lăsat urmă săpată în zid. Este a cincia stațiune unde Simon, Cirenianul, întorcându-se dela câmp, i-a luat crucea, să i-o poarte mai în sus, căci drumul începe tot mai greu, adevărata cale a patimilor.

Cam la vre-o două sute de pași, capela grecilor catolici, zidită sub arcade, indică a șasa stațiune. Aci Veronica, soția unui ofițer din garda lui Pilat, i-a ieșit lui Isus într'întâmpinare și ștergându-i chipul de sudoare, cu batista ei, chipul Domnului a rămas imprimat pe năframă. Batista aceasta se păstrează în San Pietro dela Roma. Astăzi, la ușa capelei, surori catolice ofer spre vânzare, într'un mic bazar cu lucruri sfinte, ofer pelerinilor, prețioase basmale de muselină albă, pe cari degetele lor, în lungile ceasuri de reverie pioasă, au brodat, în mătase și aur, chipul Mântuitorului.

Într'o grotă, sub capelă, se găsește urmele casei unde a locuit Veronica și mormântul ei. Urcăm încet pe lângă prăvălire cu relieve și prețioase lucruri sfinte, mărgele, cruci de argint, icoane scumpe și de cele cu două parale, nimicuri sfinte, pe cari credincioșii pelerini le duc cu ei, amintiri, talismane scumpe, până la moarte. Zarah și negustori de fructe, cafeții și lipscani își strigă marfa în gura mare veseli și fericți în soarele asta vecinic dător de viață. Grădinițe, locuri deșerte, pline de bălării, în mijlocul cărora o moscheia, un zid părăsit sau vre-o capelă sarașină, odihnesc tăcute în drumul acesta al Viei Dolorosa, unde totul trăiește nemișcat, aproape neschimbat din loc, din tabloul evocat, de cei din vremea lui Hristos. Ajungem în fața unui mărț plat roman. Batem la

poarta încuiată în zid. Aci, în curtea din interior, e o splendidă biserică rusească. În partea dreaptă a bisericii, la intrare, un zid înalt, cât o stâncă, în mijloc cu o poartă reconstituită pe urmele unei vechi porți, în pervazul căreia se văd săpate adânc, gropile făcute acolo de grelele zăvoare ce se închideau.

Aceasta e așa numita Poarta Judiciară, pe care Mântuitorul a fost scos din cetate pentru că în așezarea de atunci a Ierusalimului aci se încheie cetatea și drumul spre Golgota se urcă pe o colină ce cădea în afară de oraș. Aci e stația a șaptea.

Biserica aceasta e impunătoare în podoabele și curățenia ei scânteitoare. În partea stângă, luminată de largi și prețioase vitraliuri, este o galerie, cu nouăsprezece fresce de o înaltă valoare artistică, reprezentând parte din viața și patimile Mântuitorului. De o extraordinară putere de sugestie sunt mai ales două dintre ele. „Isus înaintea lui Pilat“ și „Maica Domnului plângând pe mormântul fiului ei“.

În cea dintâiu, Isus are chipul cel mai frumos și cel mai asemănat vechilor descrieri ale apostolilor. Este în sala mare de primire, din casa lui Pilat. E în haină de lână albă, sdrențuită și smulsă, de pe el, ici, colo, cu mâinile legate cu o funie groasă, la spate. Pilat, în haine aurite, stă pe tron, cu fruntea largă, frumos, ca un Cesar. Se uită țintă la Isus. Îl scrutează. Privirile curate ale Mântuitorului și ochii în săgeți ai lui Pilat spun totul și spun așa de multe și așa de limpede tot ce se petrecea în sufletele celor doi în clipa aceea.

Se pare că nici unul, nici altul nu vorbeau atunci, căci-eră un moment, când amândoi isprăvind tot ce aveau de spus, se priveau adânc, pentru că unul nu mai avea nimic de spus, iar celalalt ne mai voind să spuie ce ar fi vrut, îl cercetă pe cestalnt, răscolind cu ochii în sufletul acela profund și senin, pe care el nu voia sau nu putea să-l înțeleagă.

A doua, e chipul Maicei Domnului, în rugăciunie pe mormântul de abia închis al fiului ei. Făclii mari ard în noaptea neagră, în care chipul maicei sdrobite apare ca o stea luminoasă, în întunerecul în care ea caută cu ochii chipul iubit, pierdut, dar regăsit parec că, în adâncul acelorăși ochi, în care găsești și întristare și bucurie. E maica lui Dumnezeu!

Nicăiri ca aci, în nici un colț de lume, fericiatele concepții ale marilor maestri ai penelului, căulând să ne apropie de marile momente ale Mântuitorului, nu pot avea o mai directă și mai puternică înrăurire asupra sufletului. Aci îți vorbesc palpitând din simțirile tale proprii, în cari urmele Lui regăsite, trăind, îți anină, pas de pas, clipă cu clipă, treptata deslăgare din marea taină a vieții lui, pe care o pipăi, o vezi, o aspiți și-ți umpli sufletul cu ea, fără să-l vezi și totuși văzându-l, purtându-l cu tine.

O! voi, cei care nu credeți, de nu-l găsiți în curățenia copilăriei voastre, nici în evanghelia bisericești unde v'ați făcut cea dintâiu spovedanie, nici în scoarțele filozofilor cari vin să vă vânture cele dintâiu îndoieli, nu-l mai căutați nicăiri. Căci aiurea, ori aci, pe bolnavii însângerați de picioarele lui sdrobite sub povara crucei, chipul lui vă va fugi deapurruri, pentru că nu-l aveți în sufletul vostru, gata să plângă lacrima credinței acolo, în strana bătrână, ascultând evanghelia lui Ioan în ziua Straniei, ca și aci în drum spre Golgota, un e păsărelă cu penute însângerate, sbor gungurind, legenda veșmântului lor de fulgi înroșiți din sângele Domnului, în Vinerea mare, când un grangur a supt cea dintâiu picătură de sânge.

Lângă poarta Judiciară, Mântuitorul a căzut a douaoură, cu crucea. Continuăm a merge prin Cetate, căci acum Cetatea s'a zidit în partea opusă celei dinainte, de pe vremea lui Isus și Golgota și sfântul Mormânt cad tocmai în inima cetății. Urcăm tot în povârniș și trecem înainte calea, pe care se găsește azi halele Ierusalimului. O întreagă babilonie de zarzavaturi și berbeci tăiați, columne de curmale, de stafide și halva, o întreagă confuzie de limbi, de porturi, de cămile, oameni, cătări și câini, secretându-se înghesuit unii pe lângă alții, într'un nor înecător de untdelemn încins, Arabi, Musulmani și Jidovi, gesticulând, târguindu-se, țipându-se, complectează tabloul acelei Vineri mari, de acum două mii de ani, când toată lumea aceasta de târg își continuă firul obișnuit al vieții de toate zilele, în vreme ce Înviătorul se urcă chinuind spre moarte.

Trecem pe lângă ospiciul sf. Ioan, unde este și mănăstirea grecească, sf. Carolombos, în zidul căreia o mare cruce de marmură neagră, indică a opta stațiune. Aci, mulțimea adunată să vază pe osândit fu cuprinsă de milă și femeile izbucniră în plânsete și tânguiri.

Isus se întoarse spre ele: — „Fiice ale Ierusalimului nu plângeți pe mine, ci vă plângeți pe voi și pe fiii voștri“.

La vreo treizeci de pași mai încolo, este o mănăstire a copșilor (arabi ortodoxi). Aci este a noua stațiune, unde Mântuitorul înfrânt sub cruce a căzut a treiaoură.

Alături se mai vede o parte din zidurile și coperișul capelei construite de sf. Elena, pe locul acesta.

Depărtarea dela pretorii la Golgota este cam o mie de pași. Calea dureroasă fu făcută de Isus în mai puțin de un ceas.

Haosul târgului a rămas în urma noastră, urcăm cei din urmă pași ai Viei Dolorosa ce se încheie în strămoșia a două brauri de ziduri înalte. Am ajuns.

O curte largă, o mică piață încinsă și acesta între ziduri și în fund, — o stâncă uriașă, o olimpică piatră funerară, cu patru mărețe arcade suprapuse, — în vârf, o largă și gigantică cupolă așternută culcat, de abia zărită deasupra acestui colos. Sfântul Mormânt!

IV.

Toată lumea se oprește, sau trece pe aici descoperindu-și capul. O mulțime pestriță, de femei, copii, turci, beduini, sirieni, o îngrămădeală de corpuri mișcându-se, într'o forfoteală de du-te, vino, care te zăpăcește cu desăvârșire în primul moment. Dar o tăcere ce te'nfioară dintr'odată. Aceleași chipuri ce le văzusem boala în hale, revenind, neînțeleși, appape trec aci cu fețe impietrite, uniți, înduișoși și împăciuiți. E ceva mistic în pacea lor profundă, în șoptele ușoare, în mormurul glasului lor, immuiat, mângăios, ca pentru a feri somnul adânc al unei ființe scumpe.

În grămădeala aceea de ziduri, columne, trepte și fride, nici nu-ți dai seama că toate acestea sunt o biserică. Într'un colț, mulțimea iese în șireag, ne apropiem.

Doi ostași înarmați păzesc o deschizătură, ca intrarea unei peșteri. O mare boltă întunecată, în fundul căreia fantastice lumini roșiatice ard, încinse în ceața ușoară a unor miresme îmbălsămate. Întrâm într'un fel de vestibul. Lupta dintre întunec și lumină ne lasă să vedem cu greu, în primul moment.

Pe o laviță înaltă ieniceri, înarmați până în dinți, stau să păzească buna ordine, fumând și povestind.

Douăsprezece candelieri de alabastru, mari cât un copil, cu mari cruci de smaralde și rubine încrustate în ele, luminează deasupra unei lespezi mari, lucioase, de marmură albă, la căpătăiele căreia ard două policandre, de argint masiv, înalte de câte cinci metri.

Pe locul acesta, Mântuitorul căborit de pe cruce a fost uns de mironosițe, înainte de a fi pus în mormânt.

Ingenunchiu și sărut lespeda într-o mișcare de emoție așa de adâncă, încât nu mai deslușesc nimic împrejur. Părintele Savatie ne aprinde făclii și pornim printr-o țesătură de mici capele, urcând în sus, pe un piept înalt de trepte întunecoase, spre Golgota. Pelerini obosiți, bătrâni, sfârșiți și rușiți, se târăsc în genunchi pe lespezile lustruite, prosternându-se, în rugăciuni și lacrimi, în gemete și suspine. De sus cântări de copii, psalmi tânguitori, coboară în toate sufletele acestea deschise, să primească mângâierea divină, din locul pătimirii Lui; o lumină mare, din mii de lumini ce înconjură în raze trupul Lui, restignit acolo sus, se risipește pe chipurile acestea oflitate, în pragul morții, așteptând și trăind clipele supremei fericiri, apropiindu-se de El!

Intrăm în altar. Stânca Goldotei apare aci, așa cum a fost. În chipul unei căpătâni, desgolite, lucie, strălucind, albită și locită de îmbrățișările vremurilor și ale credincioșilor. În vârf, pe o cruce de aur, în raze de aur și pietri prețioase, luminat de candelieri, trupul Mântuitorului răstignit, impus și însângerat. La picioarele lui, pe înșasă căpătâna stânței, un tabernacul bătut în nestemate. Sub el, o mare rozetă de argint arată locul groapei, în care a fost înfiptă crucea răstignirii.

O, clipa aceea când fruntea și mâinile mele au atins locul răstignirii Mântuitorului. Ca o furtună ce vine de departe, potopind tot ce întâlnește în vale, un val greu, de lacrimi și suspine, ce mi se sbuciumau înăbușit, tresărind până în adâncul sufletului, mi-a ridicat picioarele lungilor răbdări și îndurări, înecând povestea tristă a tuturor nedreptăților și cruzimilor omenesti, adunate acolo, în tainița adâncului tăcerii, găsindu-și deslegarea aci, subit deslențuite pe Calvarul Mântuitorului, cu puterea unei suferințe în cari imi trăiam și înfrângerile și nădejdiile, întreg basmul omului, de când e lumea.

Preoți greci cântau psalmii aci, în altarul răstignirii, pe când alături în capela latinilor corul de copii, cu glasurile lor de îngeri intonau hymnurile. O perdea grea de damasc roșu despărțesc cele două altare, unde rozete de argint pe lespezile de marmură arată locul celei de a zecea, a unsprezecea și a douăsprezecea stațiune, unde Isus a ajuns cu crucea, a fost pieronit pe ea și apoi răstignit.

Coborâm. A treisprezecea stațiune este pe lespede de la intrare, în vestibulul bisericii, la picioarele Golgotei, unde Isus coborât de pe cruce, mironosițele îl unseră cu miresme și înfășurându-l în giulgiu muiat în arome, smirnă și aloe, îl puseră în mormânt.

V.

Intrăm în biserică, jos în rotundă. O încăpere imensă, ca săpată într'un munte uriaș. De jur împrejur mici altare, peșteri și catacombe învâlnite în mister și întunec. Și drept în mijlocul bisericii, sub marea cupolă e Cubucliul, un fel de Kioșc în întregime de aur și argint, deasupra și împrejurul căreia ard o

boltă aprinsă în miriade de stelute strălucitoare, candelieri de aur și argint masiv, mari și mici, făclii gigantice și lumânările de o para. Aci e sfântul mormânt și ultima stațiune a Mântuitorului.

La intrarea Kioșcului, pe un pedestral prețios e ultima părțică din sfânta piatră funerară, sigilată din pretoriu. Celelalte sfărâmturi sunt împărțite la Moscova și la pistolul din Roma. În genunchi intrăm la sfântul Mormânt, închis în stierinul acesta boltit, de nestemate, și alături numai doi, cât poate încăpea lângă mormântul, ceresc luminat, ne rugăm în vreme ce un arhimandrit grec ne binecuvântează stropindu-ne cu apă sfințită și mirându-ne.

Din altare preoți sirenii, armeni, coștii, latini și greci, psalmodiază, cântând, amestecând rugăciunile și cântările lor de slavă, într-o caldă și infinită confuzie de glasuri tremurătoare, în adorație, în extaz! Rugăciunile lor se sting sub boltile reci, ce le repetă în ecou, se aud pașii sfoși ai miilor de pelerini ce se duc și vin prin atarele și catacombele sfintei biserici, într-o tăcere eucernică, plină de sfințenie, pentru Cel ce pare că acum, în clipa aceasta, a adormit în somnul din care trebuie să se trezească întru înviere.

Un freamăt înăbușit de oftări și lacrimi adie ca suflul unui singur suflet, din sutelele de piepturi prosternate pe lespezile universalei catedrale, pe când miriade de stelute colorate și scânteitoare luminează mistic. Toate aceste capete plecate pe singurul colț de pământ binecuvântat, unde toți bogații și săracii lumii vin să se alipească, într'un singur suflet, fericii, mângâiați și reculeși, pentru că nestingheriți și divini luminați în suflete se pot ruga și plânge.

Cu gândurile risipite, luminați și liniștiți, dar împovărați de înduioșare și emoție, ne îndreptăm spre ieșire. Când ajungem la ușă, părinte Savatie ne mai oprește.

— Aci, pe locul acesta s'a arătat Mântuitorul, în dimineața învierii, Mariei Magdalene. Colo, în alt ungher, învâlnit într-o lumină cerească, apărî ingerul, stând pe piatra mormântală, răsturnată și zărind pe mironosițele plângând și căutând pe Domnul, le grăi: „Ce căutați pe cel viu cu cei morți?” Dar Maria Magdalena cu ochii plini de lacrimi strigă pe Domnul. Isus ședeă lângă ea, și ea luând-ul drept grădinarul, nu-l recunoscu. Și-el o strigă: „Marie!” La auzul acestui glas pe care ea-l auzise de atâteaori, Maria recunoscu pe învățătorul și se aruncă la picioarele Lui.

„Du-te și vestește pe Apostoli, că în Galileia ne vom vedea” li spuse.

Raze de lumină străbăteau din afară, cele din urmă raze ale zilei ce se îngănuau cu noaptea și în întunerecul ungherului acestuia piatra răsturnată, suspinele femeilor ce se rugau ingenunchiate, în tăcerea aceasta plină de mistere, toate se cufundau într-o noapte ce pierdea, se topia, într-o lumină nouă, o lumină frumoasă și plină, mai mult decât lumina zilei și a soarelui, o lumină ce umplea toate boltile acestea, până departe în fundul catacombelor și coperind întreaga catedrală, se revărsa din plin în sufletele noastre deschise, imputernicite, ușurate, fără lacrimi, fără greu, fără durere, plină de pace, o pace adâncă, adâncă. Vedeam învierea Lui, în lumina aceasta a sufletelor noastre, în cari, frumoase și clare, reînnoite nădejdi se abăteau imprimăverite.

Ierusalim, martie 1913.

Marilyna Bocu.

Cursuri pentru analfabeți.

— Circulară către direcțiunile despărțămintelor „Asociațiunii” —

Domnule director!

Vremurile în cari trăim ne impun o apropiere sinceră de popor, cu gândul curat de a-l smulge cât mai curând din întunerecul neștiinței și a-l ridica în rândul neamurilor culte, conștie de menirea lor pe lume. Viitorul poporului nostru numai atunci va fi asigurat, când el va avea o puternică cultură națională care îl va ajuta în lupta pentru existență alături de celelalte popoare.

Condiția primă a oricărei culturi conștie e cunoștința de carte, fără de care astăzi un popor nu-și mai poate îndruma soarta pe cărări mai bune. Scăderea cea mai mare a poporului nostru e tocmai lipsa cunoștinței de carte. Putem spune că analfabetismul e cauza la mai toate relele de cari pătimizește poporul nostru.

E timpul suprem ca toți cărturarii să se aștearnă pe muncă serioasă pentru a scăpa pe țărani de rușinea analfabetismului, care constituie o primejdie pentru însași existența națională a poporului nostru.

În anii din urmă „Asociațiunea” și-a dat toată silința să organizeze cursuri de analfabeți. În multe părți ele au reușit și au dat rezultate îmbucurătoare. Nădăjdum că și consistoarele o vor sprijini în această străduință a ei.

Asociațiunea își ține de datorință a îndemna și în acest an toate despărțămintele sale să reiee aranjarea cursurilor de analfabeți în toate comunele de pe teritoriul despărțămintelor.

În ce privește organizarea acestor cursuri se servesc de îndrumare următoarele:

1. Directorii despărțămintelor să trimită această circulară domnilor preoți și învățători, invitându-i ca într-o duminică sau sâmbătoare, după terminarea slujbei, să aducă la cunoștința poporului înființarea cursului de analfabeți, explicându-le însemnătatea lui. În aceeași duminică să înscrie pe toți țărani (bărbați și femei) cari doresc să urmeze cursul.

Propaganda pentru înscriere să urmeze și după aceea la toate ocaziile potrivite.

2. Cursurile vor dura de regulă din noemvrie până în februarie. Cursurile se vor ține în fiecare săptămână, în 3—4 zile, câte 2 ore, mai ales seara. În caz când numărul celor înscriși la curs ar fi prea mare, se vor împărți în grupuri (grupul femeilor și bărbaților sau grupul tinerilor și bătrânilor). Cursurile se vor ține în școală sau în alt local potrivit. Cheltuielile de luminat sau încălzit le va suporta comuna politică sau biserică eventual se vor acoperi dintr-o colectă făcută între cei înscriși la curs.

3. Cursurile vor fi ținute de domnii preoți sau învățători. Se vor propune, după metodele cunoscute, următoarele obiecte: 1. Citirea, 2. Scrierea și 3. Socoteala.

Pentru Citire, Asociațiunea, la cerere, împarte gratuit atâtea Abecedare de I. Bota, câte are lipsă fiecare comună. Pentru acest scop trebuie să se cunoască numărul ascultătorilor și fiecare comună să ceară numai atâtea abecedare de câte are lipsă. Ar fi păcat ca abecedarele să se risipească fără nici un folos.

4. La sfârșitul anului se va face un examen, în fața directorului despărțământului sau a unui membru al comitetului cercual, eventual a dlui protopop. Examenul va fi public și după terminarea lui se vor aranja și alte serbări (coruri, reprezentații teatrale, jocuri etc.) Cei cari au făcut progrese mai mari, vor fi distinși cu

câte un premiu (de pildă un abonament la „Biblioteca populară a Asociațiunii” sau la o foaie populară).

Înainte de examen se va face din partea instructorului o listă a celor ce s'au prezentat. Lista va fi întocmită după modelul de mai jos:

Lista

celor ce au urmat cursul de analfabeți din comuna..... desp.....) ținut dela..... 191..... până la..... 191.....

Nr. crt.	Numele celui ce s'a prezentat la examen	Vârsta		Progresul general ce l-a făcut (a învățat a scrie, a citi și a socoti: pe deplin sau numai în parte)	Observări a fost premiat? a ținut carte mai înainte?
		bărbați	femeie		

Această listă, semnată de instructor și de președintele examenului, se va înainta comitetului central al Asociațiunii.

Pentru a răsplăti întrucâtva munca săvârșită, comitetul central a decis să împartă 10 premii de câte 50 cor. între acei domni preoți și învățători cari până la 1 Maiu anul 1914 vor dovedi că au instruit în scris și citit mai mulți analfabeți în cursul iernii 1913/14.

Pe lângă aceste premii, despărțămintele sunt rugate să împartă și alte premii, fie din averea lor, fie din donațiunile băncilor și particularilor.

Un mijloc foarte bun pentru a trezi între țărani neștiutori de carte interesul față de scris și citit sunt șezătorile culturale, care trebuie să se țină Duminică și în sâmbători. La aceste șezători să se discute cu țărani chestiunile ce-i interesează pe ei, apoi preotul sau învățătorul să le povestească întâmplările mai însemnate cetite prin gazete, să le cetească din vre-o carte bucăți potrivite, să cetească chiar și câte un țăran priceput, iar tineretul să declame și să cânte diferite poezii și cântări.

Aceste șezători dau viață scrisului și cetitului pe care le învață ceice urmează cursurile de analfabeți. Poporul încetul cu încetul trebuie dedat, ca cunoștințele lui de carte să le întrebuițeze în viața practică pentru trebuințele lui reale, căci altfel toată învățătura lui n'are nici o valoare.

Cu ocazia șezătorilor, cărturarii să explice țăranilor rostul „Asociațiunii”, să-i îndemne să se înscrie membrii ajutători, arătându-le broșurile ce le primesc în schimbul taxei de 2 cor. și cetindu-le din aceste broșuri.

Tot cu ocazia acestor șezători să se înființeze și agenturi de ale Asociațiunii.

Atragem atențiunea tuturor directorilor de despărțăminte, a preoților și învățătorilor, că cursurile de analfabeți nu pot fi oprite de organele administrative ale statului, fiindcă, conform statutelor aprobate de guvernul țării, Asociațiunea e îndreptățită a aranja asemenea cursuri, cari ținese promovarea culturii noastre.

Dnii directori ai despărțământelor, în raportul lor anual către comitetul central, să raporteze despre toate cursurile de analfabeți, cari s'au ținut pe teritoriul despărțământelor, chiar și când ele nu s'ar fi ținut în cadrele Asociațiunii.

Sibiu, 16 Octomvrie 1913.

Andrieu Bârseanu,
prezident.

Octavian C. Tăslăuanu,
secretar.

Convocări.

Despărțământul protopopesc Chișineu al reuniunii învățătorilor ort. orientali români din protopopiatele aradane I—VII își va ține conferința de toamnă în Șiclău, la școala conmembrului Ștefan Capra luni în 11/24 noemvrie a. c. la care sunt rugați a participa toți membrii și spriginitorii școlii.

Ordinea de zi:

1. Dimineața la 8 ore chemarea Duhului sfânt.
2. Ascultarea prelegerei practice, ținută cu elevii școlii de învățătorul Ștefan Capra.
3. Deschiderea ședinței.
4. Reflexiuni asupra prelegerei.
5. Grădina, prelegere practică, cetită de Elvira Cioara învățătoare.
6. Morburile prevenite din alcoolism, disertație de Traian Tabic învățător
7. Lucrul manual în școala populară lucrare didactică de Mircea Nonu învățător.
8. Cum lucră școala noastră între împrejurările date și cum ar trebui să lucre, lucrare didactică de Dimitrie Boariu învățător.
9. Incasarea taxelor.
10. Pertractarea circularului central de sub Nr. 33/913—14.
11. Propuneri și interpelări.
12. Defigerea locului pentru proxima confe.ință.
13. Constatarea prezenților.
14. Încheiere.

Nădab la 28 oct. (10 nov) 1913.

Dimitriu Boariu
președinte.

Traian Tabic
secretar.

Despărțământul protopopesc Șiria al „Reuniunii învățătorilor români ort. din protopopiatele aradane I—VII își va ține proxima adunare marți în 5/ 8 noemvrie a. c. în școala de băieți din Păncota, pe lângă următorul program:

1. Dim. la 8 ore chemarea Duhului St. și păraștas.
2. Deschiderea ședinței.
3. Prelegere din „Limba maternă“ de I. Groșorean.
4. Raportul biroului.
5. Executarea concluzelor adunării gen.
6. Discuțiuni asupra chestiunilor școlare.
7. Propuneri și interpelări.
8. Fixarea proximei adunări.
9. Încheiere.

Șiria la 24 oct. (6 nov.) 1913.

Alexiu Dobos m. p.
prezident.

Teodor Cherechean m. p.
notar.

CRONICA.

Curățenia alegerilor. Din incidentul ultimelor alegeri sinodale au ajuns sub judecata consistorului nostru din Arad o chestie de falsificare a unui protocol electoral într'un cerc sinodal mirean. Dovedind cercetarea că protocolul electoral n'a fost încheiat în sinodul electoral după prescrișele legii, ci numai a fost încheis și apoi ulterior au fost induși în protocol mai multe zeci de voturi pe numele credincioșilor cari nici n'au fost în biserică, va se zică s'au indus voturi false, cari apoi s'au verificat ulterior prin iscălitura preotului ca prezidental, a învățătorului ca notar și a doi bărbați de încredere ai sinodului elec-

toral, consistorul întru apărarea curățeniei alegerilor de falsificării alegerilor constituționale a osândit pe preot ca președintele sinodului electoral cu suspensziune de 3 luni dela oficiu și jumătate beneficiu pe învățător tot cu suspensziune de 3 luni dela oficiu și beneficiu, iar bărbații de încredere cu pierderea dreptului constituțional pe trei ani. Această judecată se aduce pe aceasta cale la cunoștință publică.

O lege înțeleaptă s'a adus în Islanda, care dispune, că după trecerea alcoolului produs până acuma, numai e permis să se mai producă. Tot odată s'au luat toate măsurile, ca sâmbăta, când lucrătorii primesc plățile, cărciurile să fie închise, ca nu cumva „cei fără inger“ să-și beie paralele și apoi să suferă și el și întreaga lui familie. Ce frumoasă măsură de economie. Ar fi de dorit și pentru noi Români.

Iubileul de 50 de ani de domnie a Maj. Sale regelui Carol I. În 1916 se împlinesc 50 de ani de când înțeleptul și viteazul rege Carol I. a urcat scările tronului țării românești, pe care conducându-o înțelepțește a adus-o la neatărnare prin războiul din 1877/8 iar acum i-a ridicat mult vaza înaintea statelor europene. Din acest prilej d-l Th. Văcărescu — aut. „Războiului pentru neatărnare“ pregătește o scriere comemorativă, care tractează despre cei 50 ani de domnie ai regelui Carol. Tot din acest prilej va apărea o monografie care tractează progresele realizate de România pe terenul economic și cultural. Această ultimă monografie — scrisă în l. franceză — va apărea sub îngrijirea d-lui Searlat Lahovary.

Mantaua Profetului Mohamed. Un oficer austriac, ce luase parte la asedierea Adrianopolului în trupele bulgare, după căderea cetății — a luat ca pradă de războiu mantaua profetului din moșeea orașului și a dus-o cu el la Viena. Aici i-s'a luat înapoi și s'a trimis prin ambasadorul Turciei direct la Constantinopol.

Cununie. Doara Elena Fumor din Nerău și dl Adrian Popescu din Măderat își vor celebra cununia religio. să în 12/25 noemvrie a. c. în biserică gr. or. rom. din Nerău. Felicitări!

Micii dorobanți. Ni se scrie din București: Pe lângă regimentul 37 Botoșani există 24 de „mici dorobanți“ și anume copii găsiți în oraș orfani amenințați a deveni vagabonzi. Ei au vârsta de 8 și 14 ani. Crescuți sub regim. militar, ei sunt ținuti în școală de cătră regiment. Destinația lor este de a se scoate din ei buni plutonieri sau chiar ofițeri instructori. Fapta d-lui colonel Petala, comandantul reg. 37, vorbește dela sine și este lăudată de întregul oraș, căci s'au salvat dela pierirea morală 24 copii nenorociți.

Necrolog. În 7 noemvrie a încetat din viață în Oradea-mare *Dr. Ionel Buna*, candidat de avocat după o boală greă. Rămășițele pământești ale defunctului s'au depus spre vecinică odihnă în cimitirul bisericii gr. or. din Várad-Ujváros în 9 noemvrie a. c. Odihnească în pace

Alegere de preot. Candidatul de preot Petru Tieranu a fost ales cu mare majoritate de preot în Bucoveț, comuna lui natală.

Cronica bibliografică.

A apărut în „Biblioteca pentru toți“ Atală de Chateaubriand. Puține dintre scrierile lui Chateaubriand au fost traduse la noi, și lucrul e lesne de explicat, prin faptul că stilul desăvârșit poetic al genialului romantic francez, nu poate fi decât cu multă gre-

itate redat și reclamă pana unui scriitor rătăcit ba chiar aceea a unui poet. Alalta e povestea unui suflet slingher, în peripețiile suferințelor căruia, autorul pune o duioșie fără seamăn. Apoi paginile sânt impestrițate cu descrieri pitorești, cari singure ar fi îndestulătoare pentru a stabili valoarea acestei scrieri. Prin urmare, se face operă sănătoasă, când se dă acum în traducere românească, în „Biblioteca pentru toți”. *Prețul 30 bani.* Se află de vânzare la mai toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei Biblioteci se cuprinde peste 500 de volume alese din toate ramurile literaturilor Romane și streine a se cere la *Librăria editoare Leon Alcalay — București.*

Poșta redacției.

Ianova. Redacția n'are nimic cu concursurile. Administrația foii publică concursurile cari i-se trimit din locurile competente spre publicare. Când va sosi concursul dintr-o parte va fi publicat și el ca toate concursurile câte să trimit căci la administrație nu să refine nici un concurs.

Barba. Nu ne cereți să ne facem ridicoli cu discuția bărbilor. Portul preoțesc este chestie de disciplină iară nu chestie de modă. Credem că cu atâta am spus ce vreți să știți dela noi.

Concursuri.

Pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Groși (Garassa)** se escrie concurs cu termen de 30 zile.

Venitele acestui post sunt: 1. Salar în bani gata 950 cor. 2. Venitul pământului 40 cor. 3. Venitul cantoral 10 cor. 4. Pentru conferințe 10 cor. 5. Pentru scripturisticiă 10 cor. 8 stângini de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. 7. Locuință corespunzătoare și grădină.

Ceice doresc să ocupe acest post se avizează, ca recursurile lor ajustate conform normelor în vigoare plus atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și adresate comitetului parohial din Groși să le trimită oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dânsii să se prezinte în sfta biserică din Groși pentru a se arăta poporului.

Din sedința comitetului parohial ținută la 20 oct. (2 nov.) 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala confesională gr. or. română din **V. Seliște (Vaskóhszeleste)** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. în bani gata 380 cor., 2. 8 (opt) cubule bucate a 12 cor. 96 cor., 3. pentru lemne 75 cor., 4. pentru 80 porții de fân 32 cor., 5. venite cantorale 40 cor., 6. pentru conferință 20 cor., 7. întregire dela stat staverită sub Nr. 79570/910, cvartir și grădină.

Curățitul și încălzitul salei de învățământ cade în sarcina comunei bisericesti.

Alegândul fără altă remunerațiune va fi îndatorat a instrui elevii școlii de repetiție, a se îngriji de cantoral în biserică și în parohie pe lângă stolele îndatinate, a instrui elevii în cântările bisericesti precum și a-i conduce la s. biserică în dumineci și sărbători.

Comuna bisericască are sală corespunzătoare și provăzută cu toate recvizitele pretinse de legea școlară.

Doritorii de a ocupa aceasta stațiune să-și trimită recursul cu documentele recerute la adresa Prea On. Oficiu ppresbiteral al tr. Vașcău în Cusuiș (Köszvényes) având a se prezenta în s. biserică din V. Seliște în careva duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

V. Seliște la 24 octomvrie (6 noemvrie) 1913.

Ilie Bursăciu

paroh, preș. com. par.

În conțelegere cu: *Vasilie Nicoruța* vicar ppresc.

—□—

1—3

Amăsurat dispozițiilor Ven. Consistor diecezan de Nr. 5269/913 dto 23 oct. n. a. c. prin aceste se escrie concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei de clasa II. Poienari cu Tohești protopresbiteratul Halmagiului, cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Birul parohial legal dela 124 numere de case una jumătate de măsură cucuruz sfărmat ori 1 cor. în bani (una cor.)

2. Stolele legale cari fac încă 270 cor.

3. Eventualul ajutor de stat la întregirea dotației preoțesti.

4. Casă parohială nefind alesul preot până la alte dispoziții va avea să se îngrijească din propriu! său căci e dator să locuiască în parohie.

Dările publice după venitele preoțesti va avea să le supoarte alesul din ale sale.

Alesul preot și până când una din comunele parohiale va avea școala sa proprie în loc e îndatorat să catehizeze la școala din Halmagiu unde aparțin comunele Poienari și Tohești până în prezent cu școala.

Reflectanții sunt poftiți să-și prezenteze recursurile lor în termenul sus indicat ajustate conform cerințelor Regulam. p. parohi și adresate comitetului paroh. din Poienari-Tohești pe calea oficiului protopresb. al Halmagiului (Nagyhalmagy) și sunt avizați ca sub durata concursului să se prezenteze în vro duminică ori sărbătoare în bisericile din Poienari și Tohești spre a servi respective cuvântă, ca astfel să se facă cunoscuți și poporului.

Halmagiu 21 oct. (3 nov.) 1913.

Cornel Lazar ppresbiter gr. or. rom.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral dela școala gr. or. rom. din Crăstor (Sarkadkeresztur) cu termen de alegere pe 1/4 dec. a. c. pe lângă următorul salar:

Dela comuna bisericască cvartir liber și grădină.

În bani numerari 56 cor.; 2 competență de pășunat 20 cor. 17 cubule de grâu mestecat; se notifică că învățătoarea îndepărtată a avut ajutor de stat votat prin ministrul de culte Nr. 59264/19.3 suma de 981 cor.

Alesul va avea să îndeplinească funcțiunile cantorale și până va fi îndeplinit postul de paroh va avea să îndeplinească și propunerea religiunei la toate școlile de acolo.

Reflectanții se-și substearnă recursurile ajustate conform regulamentului și să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale ceea ce însă are să o notifice subscrisului protopop.

Micherechiu 21 oct. (3 nov.) 1913.

Nicolae Roestin

protopresbiter tractual președintele comitetului parohial și adm. paroh.

—□—

2—3

În urma autorizării Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 5713/1913 pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala II gr. or. rom. elementară din Șoimoș (Solyomosvár) protopresbiteratul Mariaradna, se escrie concurs din oficiu cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata 696 cor. plătiți lunar anticipativ din cassa cultului, în această sumă se cuprinde și relutul de lemne.

2. Întregirea salariului s'a cerut dela stat în sensul art. de lege XVI din anul 1913.

3. Dela înmormântări unde va fi poftit 120 cor., dela înmormântări mai mari 2 cor.

4. Cheltuieli de conferință anual 30 cor.

5. Locuință în natură cu două chilii padimentate, culină, cămară, podrum, spălător, grajd și grădină de legume.

Reflecții sunt poftiți, ca recursurile lor ajustate și cu atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și despre serviciul de până aci, adresate comitetului parohial din Șoimoș să le trimită oficiului protopresbiteral din Mariaradna.

Alegându-l învățător este dator a prevedea instrucțiunea și în școala de repetiție, să conducă strana dreaptă, să provadă agendele cantonale în și afară de biserică și să conducă elevii săi regulat la biserică în duminică și sărbători.

Dela recurenți să poștește să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică ori sărbătoare în biserică din Șoimoș spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscuți poporului.

Mariaradna la 16/29 octombrie 1913.

P. Givulescu protopresbiter.

2-3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat prin rezoluțiunea Ven. Consistor de sub Nr. 1467/912 pe lângă parohul Aurel Cărăbaș din Vereșmort (Szádveresmort) prin aceasta se escrie din nou concurs cu termen de recurgere 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele parohiale sunt:

1. Una sesiune de pământ și competența de pășune în estenziune după foaia catastrală.

2. Birul legal și

3. Stolele legale, din cari capelanului compete jumătate pe lângă

4. Eventuala întregire dela stat din cvota pentru capelani.

Alesul capelan are a suportă toate dările publice după întreg venitul beneficiat și să se îngrijască despre locuință din al său.

Parohia e de clasa a III-a deci reflecții au să dovedească că posed asemenea evaluări, iar recursurile ajustate cu documentele recerute, adresate comitetului parohial din Vereșmort le vor subterne P. On. Oficiu protopopesc gr. or. rom. în Lipova (Lippa) îndatorați fiind a se prezenta pe lângă stricta observare a paragrafului 33 din Regulamentul pentru parohii în sf. biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Dat din ședința comitetului parohial gr. or. rom. din Vereșmort ținută la 17/30 decembrie 1912.

Comitetul parohial.

În conșlegere cu: Fabriciu Manuila protopresbiter.

—□—

3-3

Pentru deplinirea parohiei vacante din Seleuș-Cighirel, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 5272/913, prin aceasta se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial: „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Uzufuctul sesiunii parohiei vacante, cu toate drepturile împreunate; 2. uzufuctul grădinei de sub Nr. 197 (din colțul străzii); 3. birul rescumpărat cu 200 cor., solvinde dela epitropia cultuală treilunar; 4. stolele legale; 5. eventuala întregire a dotațiunii dela stat.

Casă parohială nu este, ear dările publice după beneficiile de mai sus, le va plăti alesul.

Tot alesul va fi îndatorat a catehiza la școala gr. ort. rom. fără altă remunerație.

Parohia e de cl. I. deci dela reflecții se preține evaluări prescrișă prin concluzul de sub Nr. 84/1910 II. 1. a sinodului eparhial.

Rugăriile de concurs, ajustate conform Regulamentului în vigoare și adresate comitetului par. din Seleuș-Cighirel, — sunt a se înainta P. O. Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. din Boroșineu (Borosjenő), ear reflecții pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din Reg. pentru parohii, vor avea a se prezenta în timpul legal, în s. biserică din Seleuș-Cighirel, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Seleuș-Cighirel, din ședința comitetului parohial, ținută la 18/31 august 1913.

Teodor Șandru
preș. com. par.

Teodor Mișcoiu
not. com. par.

În conșlegere cu: Ioan Georgia presbiter.

—□—

3-3

ALMANACH

(CĂLINDAR DE BUZUNAR)

PE ANUL ȘCOLAR

1913/14

COMPUS, PENTRU TREBUIŢELE PREOŢILOR ȘI ÎNVĂŢĂTORILOR ROMĂNI

DE

IOSIF MOLDOVAN

DIRECTOR ȘCOLAR ÎN ARAD.

Prețul 1 cor. (10 fileri porto).

O cărtică de toată frumseța deamă de buzunarul fiecărui preot și învățător român. Conține: partea calendaristică cu apostolele și evangheliile în zilele de duminică; extras din molitvelnic (cele mai indispensabile cântări și rugăciuni de cari au lipsă preoții și învățătorii la funcțiuni săvârșite în afară de biserică); clasificarea școlarilor; ziar de cassă; ord de ore; legea de salarizare învățătorescă; tabela de salarizare; afaceri cu posta și telegraful; taxele de timbre, festivitățile școlare, etc. În considerarea greutăților începutului, făcându-se un număr restrâns de exemplare, rugăm a se face comanda cu posibila urgență.

Comandele se fac la Librăria diecezană Arad.